

Alfabetisering NT2: wie, wat en hoe lang duurt het?

1 januari 2009

Auteur: Jeanne Kurvers

Volume: 12

Nummer: 3

Pagina's: 6-10

Documenten

- [alfanieuws_jrg12_024.pdf](#)

d e r d e l o e p 1999 age constraints on second lan acquisition of a second lan-
guage lienden bureau ice guage acquisition journal of memory and cognition 39
215 258 voortgangtoets alfa 2008 arnhem cito language 41 78 104 long m 1990
maturational constraints intaketoets alfabetisering nt2 1994 on language develop-
ment studies in i uit een interview met twee analfabete ama s lienden bureau ice
second language acquisition 12 251 285 alleenstaande minderjarige asielzoekers
uit johnson j e newport 1989 critical moyer a 1999 ultimate attainment in l2 libe-
ria in levende talen 522 199t41o 4ii period effects in second language learning
phonology the critical factors of age blijkt bijvoorbeeld dat de ouders vaak wel the
influence of maturational state on the motivation and instruction studies in kon-
den lezen en schrijven maar de kinde acquisition of esl cognitive psychology 21 se-
cond language acquisition 21 81 108 ren geen school konden bezoeken vanwege
60 99 stockmann w k dalderop 2005 het strijdtoneel of grote armoede dit geldt
johnson j e newport 1991 critical portfolio alfabetisering nt2 arnhem om andere re-
denen ook voor afghaanse period effects on universal properties of citogroep
vrouwen ook bij irakse koerden komt language the status of subjacency in the
toets leerondersteunende vaardigheden deze problematiek regelmatig voor n d e r
d e l o e p alfabetisering nt2 wie wat en hoe lang duurt het in het onderzoek wat
werkt in alfabetisering nt2 dat uitgevoerd werd met subsidie van het ministerie
van vrom stonden drie vragen centraal hoe ziet het alfabetiseringsonderwijs nt2
eruit wat is de leerlast voor alfabetisering in het nt2 voor de verschillende niveaus
van het raamwerk alfabetisering nt2 wat zijn de belangrijkste succesfactoren
daarin in het eerste ver slag van dit onderzoek staat centraal wie de cursisten en
de docenten zijn hoe het onderwijs eruit ziet en wat de leerlast is in een tweede bij-
drage in een volgend nummer van alfa nieuws wordt ingegaan op de succesfac-
toren jeanne kurvers universiteit van tilburg en willemijn stockmann roc tilburg in
het onderzoek wat werkt in 2008 en eenmaal in het voorjaar van kinderen aan-
wezigheid in de lessen alfabetisering nt2 zijn twee keer gege 2009 ook is het mon-
deling en schrif door hun docenten ingevuld en over vens verzameld over de lees

en schrijf telijk startniveau van de cursisten nage de docenten zoals leeftijd opleiding vaardigheid van alfabetiseringscursisten gaan via vragenlijsten werden achter ervaring en scholing daarnaast zijn aan de hand van de voortgangstoets grondgegevens over de cursisten verza diverse gegevens ingevuld over hoe het alfa cito eenmaal in het voorjaar van meld zoals leeftijd verblijfsduur aantal onderwijs er uitzag dat waren bij voor 6 alfa nieuws nummer 3 oktober 200g n d e r d e l o e p beeld vragen over intensiteit gebruikt circa 60 van de cursisten is in het zijn de twee meest genoemde uit materiaal groepssamenstelling werk land van herkomst nooit naar school stroomperspectieven respectievelijk vormen verdeling van de tijd of het bij geweest ongeveer 30 heeft in het 35 en 22 voor mannen wordt rela houden van vorderingen de gegevens land van herkomst 2 5 jaar basisonder tref vaak werk als uitstroomperspectief zijn verzameld in negen verschillende wijs gevolgd en een klein percentage genoemd roc s in nederland meer dan 6 jaar de andersalfabeten in het eerste deel van dit onderzoeks cursisten die wel hebben leren lezen wie zijn de alfabetiseringsdocenten verslag wordt een beeld geschetst van en schrijven hebben dat geleerd in een van in totaal 50 verschillende docenten wie de cursisten en de docenten zijn en ander schrift dan het latijnse bijvoor zijn achtergrondgegevens verzameld hoe het onderwijs er uitziet daarnaast beeld in het arabisch chinees thais het zal waarschijnlijk de meeste lezers wordt een zo realistisch mogelijk beeld of het ge ez een schrift dat in ethiopia van alfa nieuws niet verbazen alfabeti gegeven van de leerlast voor de drie en eritrea gebruikt wordt gemiddeld seringsdocenten zijn over het algemeen alfaniveaus a b en c het tweede deel zijn de cursisten op het moment van vrouwen die al een tijdje meegaan in dit van dit verslag volgt in het volgende het onderzoek ongeveer 10 jaar in werkveld 83 van de docenten is nummer van alfa nieuws nederland 30 is minder dan 5 jaar vrouw de gemiddelde leeftijd is 52 jaar hier en 20 meer dan 20 jaar een de jongste is 22 jaar en de oudste 64 wie zijn de alfabetiseringscursisten groot deel van de cursisten 85 heeft 5 docenten zijn jonger dan 45 jaar 42 van 322 cursisten die in de periode kinderen variërend van een tot tien dat van de docenten hebben nederlands als 2008 2009 onderwijs volgden zijn laatste komt eenmaal voor contact met moedertaal de rest heeft turks achtergrondgegevens verzameld voor nederlandstaligen is gemiddeld matig arabisch of 2 talen als moedertaal in het merendeel ongeveer 80 zijn dat van ongeveer 14 wordt geconstateerd totaal 19 docenten 40 hebben pabo vrouwen de leeftijd van de cursisten dat ze veel contact hebben van 52 wei als vooropleiding waarvan 27 naast de varieert van 17 tot 67 ongeveer de helft nig in de meeste gezinnen 58 wordt pabo nog een andere opleiding heeft van de cursisten is ouder dan 40 jaar geen nederlands gesproken gevolgd 12 docenten 25 hebben een ongeveer 20 is ouder dan 50 de cur het mondeling startniveau is volgens andere hbo opleiding achter de rug 7 sisten zijn afkomstig uit 37 verschillen opgave van de docenten bij iets meer docenten 15 hebben een mo of een de landen waarvan de meeste uit dan de helft van de cursisten 53 universitaire talenopleiding gevolgd en marokko turkije afghanistan irak en toch kwam een redelijk percentage de nog eens 8 docenten 17 een andere somalie marokko is met een aandeel cursussen binnen met een mondeling mo of universitaire opleiding van de van 37 koploper in de categorie ove niveau al op weg naar

ai 23 of zelfs docenten heeft 73 een specifieke nt2 rig van figuur i horen on-
dermeer lan ai of hoger 23 iets meer dan drie scholing gevolgd vooral urgentieo-
plei den als ghana de dominicaanse kwart van de cursisten 82 had ding post hbo
of specifieke trainingen republiek eritrea thailand sierra schriftelijk een start-
niveau van 0 meer 27 heeft geen specifieke nt2 scholing leone nigeria en china
thuis dan de helft van de cursisten is inburge een iets lager percentage van de do-
cen ringsplichtig volgens de inburgerings ten 49 heeft op de een of andere wet
een deel hiervan is nadat zij al een manier specifieke nascholing gevolgd op
afghanistan 6 02 cursus volgden alsnog aangemerkt als het gebied van alfabetiser-
ing nt2 voor inburgeringsplichtig en een deel is door al in de vorm van studieda-
gen of modu de gemeenten aangemeld rond de les binnen de post hbo opleiding
40 van de alfacursisten is niet ver gemiddeld hebben de docenten is jaar plicht in
te burgeren zij hebben zich ervaring als nt2 docent variërend van i zelf aangemeld
tot 30 jaar en iq jaar als alfabetiserings het merendeel van de cursisten heeft do-
cent met eveneens een range van 30 somalie 7 02 geen werk in nederland 87 jaar
iets meer dan 50 van de docenten degenen die wel werk hebben zijn iets geeft aan
geen van de moedertalen van figuur 1 alfa nt2 cursisten verdee ld vaker mannen
dan vrouwen de cursisten te beheersen ongeveer 45 naar land van herkomst
maatschappelijke participatie en ogo zegt enige beheersing van een of meer alfa
nieuws nummer 3 oktober 2009 7 n d e r d e l o e p dere moedertalen van de cur-
sisten te voor alfabetisering is alfa flex of een men van inburgering wel onderdeel
hebben daarbij worden meerdere keren combinatie van alfa flex met andere zijn
van de lessen 52 5 arabisch turks engels frans en methoden zie figuur 2 de meeste
cursussen zijn niet gericht spaans genoemd op een specifiek uitstroomperspectief
andere kenmerken van het alfa nt2 maar meestal is het een combinatie hoe ziet
het alfabetiserings onderwijs zijn van werk maatschappelijke participa onderwijs
eruit de bodymethode voor mondeling nt2 tie ofogo gemiddeld zitten er ongeveer
ii tot i2 is spreek actief of een combinatie van er worden regelmatig authentieke
cursisten in een groep en de groepen verschillende methoden materialen gebruikt
in de cursussen zijn voor het merendeel meer dan de gemiddelde percentuele tijd
die 64 3 80 heteroëen wat betreft mondeling besteed wordt aan luisteren en de
vorderingen worden vrijwel altijd en schriftelijk niveau uitstroomper spreken is 40
op de een of andere manier bijgehouden spectief en land van herkomst meer de
gemiddelde percentuele tijd die den bijvoorbeeld door middel van tus dan 70 van
de groepen is heteroëen besteed wordt aan lezen en schrijven sentijdse toetsen
en of een portfolio qua sekse maar het feit dat sommige is 45 bijna altijd worden
er combinaties groepen uit alleen vrouwen bestaan de gemiddelde percentuele ti-
jd die gebruikt in deze combinaties wordt kan ook te maken hebben met het veel
besteed wordt aan overige activiteiten voor 60 het dossier genoemd voor grotere
aantal vrouwen in alfagroepen is io 88 tussentijdse toetsen in 60 van meestal
geven twee docenten een groep er worden af en toe buitenschoolse de gevallen
wordt een portfolio les is er geen assistent aanwezig en opdrachten gegeven ge-
bruikt om vorderingen bij te hou kunnen cursisten in meer dan de helft er wordt
ook regelmatig huiswerk aan den en in 27 zijn er nog andere van de gevallen regel-
matig elke week de cursisten gegeven manieren in gebruik of elke maand instro-

men de er zijn meestal geen taalstages in de de moedertaal wordt af en toe gemiddelde aanwezigheid van cursisten groepen 80 6 gebruikt in de cursussen 45 7 een wordt geschat op rond de 80 minder wel wordt er meestal een portfolio groot percentage van de docenten dan 60 aanwezigheid wordt slechts gebruikt 7i 5 geeft echter ook aan dit helemaal een keer genoemd op de vraag of eindtermen van de nooit te doen 40 2 er worden veel verschillende alfabetise inburgering onderdeel van de lessen gemiddeld wordt ongeveer i5 van ringsmethodes genoemd de bodyme zijn antwoordt het merendeel van de de tijd aan de computer gewerkt thode die het meeste wordt gebruikt onderwijsinstellingen dat de eindter gemiddeld wordt 22 5 van de tijd individueel gewerkt gemiddeld wordt 22 5 van de tijd geen 3 5 1 aan groepswork besteed gemiddeld wordt 28 van de tijd klassikaal gewerkt combi nt2nat 15 79 gemiddeld wordt ongeveer io van de tijd besteed aan overige werkvormen wat is de leerlast alfa flex 38 60 hoeveel tijd kost het om het lezen en combi overig alfa 24 91 schrijven in een tweede taal onder de knie te krijgen voor de groep alfa nt2 cursisten is lezen en schrijven niet het enige dat ze moeten leren ook figuur 2 bodymethoden gebruikt in alfa nt2 groepen mondeling moeten ze de taal verwer 8 alfa nieuws nummer 3 oktober 2009 n o e r o e l o e p ven op beide terreinen worden inspan zich alleen op de schriftelijke vaardighe leerlast is als volgt geweest er zijn ningen van de leerder verwacht en het den binnen het totale taalverwervings drie meetmomenten waarvan er gege onderwijs besteedt ook aan beide terrein proces vens bekend zijn over het niveau en de en aandacht en tijd dit onderzoek richt de werkwijze bij het meten van de tijdsduur dat er lessen zijn gevolgd om dit niveau te behalen het startniveau het eerste meetmoment in 2008 en allen analfabeten andersalfabeten het tweede meetmoment in 2009 startniveau 2 jaar onderwijs 2 jaar onderwijs deze worden afgezet tegen het aantal schriftelijk in land van herkomst in land van herkomst maanden en uren dat de cursist les toets uren les uren les uren les heeft gehad de berekeningen zijn op weg naar lezen a gemaakt voor alle cursisten die gemiddeld 864 918 626 gestart zijn op schriftelijk niveau o min max 206 2116 206 2116 206 11 35 daarbij wordt een uitsplitsing n deelnemers 60 49 11 gemaakt naar lezen a be haald cursisten die twee jaar of minder gemiddeld 842 804 100 5 onderwijs hebben gehad analfabeten min max 1 3 2786 j 1 3 149 2786 cursisten die meer dan twee jaar n 71 57 13 onderwijs hebben genoten in eigen lezen b behaald land andersalfabeten gemiddeld lv 1131 728 voor het meten van de leerlast is het min max 103 3 870 103 3 870 258 134 2 van belang dat de niveaus eenduidig n 4 29 10 zijn vastgesteld de niveaus zijn geme lezen c behaald ten met voortgangstoets alfa van cito gemiddeld 86 7 9 9 77 op basis daarvan kunnen de niveaus min max 155 21 5 155 21 5 193 2064 alfa a alfa b en alfa c van het raam n 23 10 werk alfabetisering nt2 aan worden op weg naar schrijven a geduid de docenten bepalen op welk gemiddeld 771 79 2 645 niveau ze hun cursist toetsen voor min max 206 1445 206 1445 206 2322 lezen en schrijven dat wil zeggen welk n 44 38 6 toetsboekje ze voorleggen schrijven a behaald de uitslagen kunnen als volgt zijn gemiddeld 9 29 97 2 774 op weg naar het betreffende niveau min max i 103 3870 103 3 870 206 30 96 bijvoorbeeld alfa b n i 112 87 24 het niveau is behaald bijvoorbeeld schrijven b behaald alfa c is behaald gemiddeld 79 827 612 bij de aanduiding van de leerlast in dit min max 1 3 1741 1

3 1741 193 1819 artikel wordt alleen gekeken naar ver n 35 29 6 schillen tussen analfabeten en andersal schrijven c behaald fabeten er wordt geen rekening gehou gemiddeld 9 61 976 1001 den met andere factoren zoals cursist min max i 155 21 5 155 21 5 387 206 4 kenmerken bijvoorbeeld mondeling n 26 16 9 startniveau onderwijskenmerken bij gemiddelde enigszins vertekend door paar extreme bu itenbeentjes met meer dan 2700 uur les voorbeeld gebruik van portfolio of docen tkenmerken bijvoorbeeld scho tabel 1 gemiddelde leerlast en spreid ing voor de verschi ll ende niveaus ling van docenten alfa nieuws nummer 3 oktober 2009 9 n d e r d e l o e p van het totaal aantal informanten zijn weg te zijn naar schrijven al fa a zijn niveau alfa c niet gehaald heeft maar we om een eerlijke vergelijking te kun gemiddeld 771 uren nodig en om a te ook dat sommige mensen dat al na 600 nen maken bij het berekenen van de halen 929 uren om b te halen 790 uur halen anderen zijn na meer dan leerlast alleen uitgegaan van de cur uren en om schri jven c te halen 96i 1200 uur les nog steeds op weg naar sisten die op o niveau schriftelijke de variatie is groot sommige cursisten alfa a vaardigheden zijn ges tart bij het inter halen niveau alfa c in minder uren preteren van de gemiddelde leerlast is dan anderen nodig hebben om alfa a wanneer de cursisten uitgesplitst wor het belangrijk te weten dat de groepen te halen in de tabel wordt de groep den in twee leeftijdsgroepen beneden zijn samengesteld uit een zeer gevari gespl itst in analfabeten en andersalfabe de 40 jaar en boven de 40 jaar dan eerd publiek zoals ook boven al is ten daarvan zijn ook afzonderlijk de blijken de oudere cursisten steeds beschreven jong en oud snel lang uren af te lezen die gemiddeld nodig meer tijd nodig te hebben om een zaam en zeer langzaam lerend de zijn om een niveau te halen daarnaast niveau te halen gemiddeld hebben ze minimum en maximum leerlast lopen zijn er 13 cursisten die gemiddeld na ongeveer 150 uur meer nodig variee steeds erg uit elkaar het is belangrijk te 697 uur bij lezen nog ni et op weg zijn rend van ioo 300 alleen om bij schrij weten waar het gemiddelde ligt maar naar niveau alfa a bij schrijven komt ven op weg naar alfa a te halen heb een individuele cursist kan er niet op dat niet voor ben oudere cursisten iets min der tijd afgerekend worden om niveau c te nodig dan jongere cursisten halen loopt het aantal benodigde uren wanneer cursisten verdeeld worden in kortom analfa beten hebben meer tijd van minimaal 155 tot maximaal 215 groepen op basis van hoeveel les ze heb nodig dan andersalfabeten en oudere uur om op weg te zijn naar lezen alfa ben gehad ontstaat een duidelijk beeld cursisten meer dan jongere maar voor a zijn gemiddeld 864 uren nodig en van de aantallen mensen die een be paald de rest is er heel veel variatie in de tijd om a te halen 842 om alfa b te halen niveau halen in figuur 3 is duidelijk te die het cursisten kost om een bepaald ioil uren en om c te halen 867 om op zien dat de meerderheid van de cursisten niveau te halen voor lezen en schrijven niveau schrijven niveau lezen 50 50 op weg naar a 0 0 0 beheerst a op weg naar a 0 beheerst b 0 beheerst a 40 beheerst c 40 0 be heerst b beheerst c 30 30 c c 20 20 10 o 600 800 800 1000 1000 1200 meer dan 1200 600 800 800 1000 1000 1200 meer dan 1200 uren les uren les figuur 3 aan tallen behaalde niveaus lezen en schrijven verdeeld over periodes onderwijs 10 al fa nieuws nummer 3 oktober 2009